

Nr 57.

Av herr **Pers**, om anordnande vid folkskoleseminariet i Skara av en utbildningskurs för småskollärarinnor.

I motion till 1922 års riksdag föreslog jag, att riksdagen måtte besluta underdånig skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning angående lämpligaste sättet att genom tvåårig ytterligare utbildning bereda från småskoleseminarier utexaminerade lärarinnor, som en tid tjänstgjort i små- eller folkskola, full kompetens att undervisa i den egentliga folkskolan. Riksdagen biföll vad sålunda hemställts och uttalade bland annat "att frågans avgörande nu bör skyndsamt förberedas".

Den begärda utredningen anförtroddes åt skolöverstyrelsen, som den 5 december 1922 till Kungl. Maj:t avgav förslag i ärendet. Överstyrelsen hemställde, efter ett ingående dryftande av den föreliggande frågan ur olika synpunkter, att Kungl. Maj:t ville föreslå 1923 års riksdag att i samband med kravet på anslag till studentkurser och parallellavdelningar vid folkskoleseminarier äska medel till tvååriga kurser för småskollärarinnor, enligt närmare utförda beräkningar. Överstyrelsen förordade för sin del att två dylika tvååriga kurser måtte till en början anordnas, förlagda till folkskoleseminarierna i Umeå samt endera av dem i Skara eller Kalmar. Tillika framhöll överstyrelsen vikten av att beslut angående upprättandet av dylika kurser måtte i god tid fattas av riksdagen, då med hänsyn till de inträdesfordringar, som måste uppställas, vederbörande lärarinnor ansågos böra påbörja sin förberedelse åtminstone ett år i förväg.

Överstyrelsens framställning föranledde emellertid tyvärr intet förslag till 1923 års riksdag. Ej heller vid innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t ansett sig böra vidtaga åtgärder för frågans lösning. Såsom framgår av statsverkspropositionen har emellertid överstyrelsen i skrivelse den 14/11 1923 ånyo bragt sin föregående framställning i erinran. Med hänsyn till lärarbristens avtagande har överstyrelsen dock denna gång begränsat förslaget till att omfatta *en* dylik kurs, och ansett, att denna borde förläggas till folkskoleseminariet i Skara, där de nuvarande parallellavdelningarna syntes i samband med kursens upprättande böra indragas. För möjliggörande av kursens anordnande från och med läsåret 1926—27 borde inga nya elever antagas i parallellavdelning till första klassen vid

nämnda seminarium från och med nästkommande läsår. Föredragande departementschef har godtagit överstyrelsens förslag i vad det angår parallellavdelningens indragande, men beträffande den förutsättning, som av överstyrelsen uppställts såsom villkor för åtgärden, uttalat, att han "hyser mycken tvekan om lämpligheten av att ersätta parallellavdelningarna vid Skara-seminariet med den ifrågasatta utbildningskursen för småskolläraryrinnor". Saken ställes alltså uttryckligen på framtiden och någon hänsyn till riksdagens för två år sedan uppställda krav söker man fåfängt.

Jag har med ledsnad konstaterat denna departementschefens negativa hållning till detta lika betydelsefulla som behjärtansvärda önskemål. Riksdagens ståndpunktstagande i den föreliggande frågan giver vid handen, att riksdagen ur social och pedagogisk synpunkt fann rättfärdigheten bjuda, att snara åtgärder för möjliggörande av småskolläraryrinnornas fortsatta utbildning vidtogos. Det kan under sådana förhållanden icke få inträffa, att upprättandet av småskolläraryrinnerkurserna uppskjutas till en oviss framtid. Skulle ytterligare begränsningar i lärarutbildningens omfattning bliva av nöden, böra och kunna dessa uppnås på annan väg. Den enligt enstämmiga vittnesbörd synnerligen goda tillgången på lärarinnor med utbildning för småskolan utgör enligt min mening ett ytterligare starkt talande skäl att icke dröja med frågans avgörande. Jag skulle därför helst sett, att den närmaste kursen kunnat öppnas redan från och med läsåret 1925—26, men kan inför de praktiska skäl, som häremot anförts, i nödfall finna mig uti, att tidpunkten framflyttas ännu ett läsår, under den förutsättningen att de, som genom kurserna skulle tillgodoses, redan nu erhålla visshet att en kurs vid nämnda tidpunkt verkligen kommer till stånd. Det är av denna anledning, som jag ansett mig böra hänleda riksdagens uppmärksamhet på frågan. Något anslag skulle givetvis under dessa omständigheter icke behöva nu beviljas.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen ville besluta, att från och med läsåret 1926—27 vid folkskoleseminariet i Skara skall anordnas en tvåårig utbildningskurs för småskolläraryrinnor för förvärvande av kompetens till lärarbefattning vid egentlig folkskola.

Stockholm den 19 januari 1924.

And. Pers.